O93, f. 15rb; V630, f. 39ra; N442, f. 37vb; I83, f. 80vb; VD38, f. 73rb; SG670, p. 146b; P9629, f. 13r; Bcan4, f. 67r; E97, f. 41vb; P102; BII13, f. 67vb; S105, f. 58r

[a]INCIPIT[b] EPISTOLA DECRETALIS CALISTI[c] PAPAE DE IEIUNIO QUATTUOR TEMPORUM PER[d] ANNUM ET RELIQUIS CAUSIS.

Bcan4 : I

P102; BII13: I De ieiunio[e] quattuor temporum

<P9629, f. 13v> <E97, f. 42ra> [H. 1] Calistus[f] [g] archiepiscopus ecclesiae [catholicae urbis Romae Benedicto[h] fratri et coepiscopo salutem <I83, f. 81ra> <S105, f. 58r> in domino.

Fraternitatis] amore constringimur[i] et apostolicae[j] sedis[k] [l] mode[ramine[m] convenimur[n] [o], ut consultis[p] fratrum, pro]ut dominus dederit, respondeamus eosque apostolicae sedis auctoritate inst[ruamus[q].

P9629; I83; S105: De ieiuniis[r] IIIIor temporum

---

5 a *In P9629 sind einige Passagen des Briefes wegen Beschädigung der Handschrift nicht lesbar; diese sind im Text durch [...] gekennzeichnet* | b *Überschrift*] EPISTOLA CALISTI PAPAE *SG670;* CAP. XIIII Decreta calyxti papę De ieiuniis IIIIor temporum et ut criminationem adversus doctorem nemo suscipiat et ut metropolitanus episcopus nichil (episcopus nichil *korr. aus* episcopus *E97*) sine omnium coepiscoporum consilio nisi quod ad suam solummodo pertinet parrochiam agere praesumat nec quenquam excommunicare aut iudicare aliquo dominationis fastu si non vult gradus sui periculo subiacere et de reparatione lapsi post poenitentiam *E97;* Incipiunt decreta calisti pape *P102; BII13; Überschrift am Rande S105* | c CALIXTI *P9629* **7** d PER ANNUM *fehlt VD38* **9** e ieiunio] ieiunio et *P102* **10** f *am Rande* DECRETA CALIXTI *P9629* | g Calixtus *V630;* Calixtus *korr. aus Calextus P9629;* CALYXTUS primus *korr. aus* CALYXTUS *E97;* alistus *S105* **12** h benedictio *I83* **14** i constringimur *korr. aus* constrigimur *SG670* | j apostolico *korr. aus* apostolicae *V630;* apostolico *E97* | k sedis *fehlt V630; E97* **15** l sedis moderamine convenimur ut consultis fratrum prout dominus dederit respondeamus eosque apostolicae sedis *korr. aus* sedis *BII13* | m *interlinear* regimine *VD38* | n *interlinear* commovemur *VD38* | o convenimus *Bcan4* | p *am Rande* interrogationibus *VD38* **17** q instricamus *I83;* instituamus *SG670* **18** r ieiunio *I83*

---

1. Calistus-Brief,14–15 Fraternitatis…convenimur] init. Gelas. I. ep. ad episc. per Lucan. (H. no. 82). Cf. Symm. syn. VI.

---

1. Calistus-Brief,14–57 Fraternitatis…sequantur] Coll. Ans. ded. XI,37.

Ieiunium[s] quod ter in anno ap]ud nos celebrare[t] didicisti, convenientius[u] nunc

BII13: de ieiunio quatuor temporum

per quattuor tempora fieri decernim[us, ut, sicut an]nus per quattuor volvitur tempora, <N442, f. 38ra> sic[v] et nos quaternum sollemne agamus ieiunium [per quattuor[w] anni tempora.] Et sicut replemur[x] frumento[y], vino et oleo ad alenda corpora, sic repleamur[z] ieiunio ad alendas[a] <BII13, f. 68ra> animas iuxta prophetae Zachariae vocem, qui ait: Factum est verbum domini ad me dicens: Haec dicit dominus exercituum: Sicut cogitavi, ut affligerem vos, <SG670, p. 147a> cum ad iracundiam me[b] provocassent <VD38, f. 73va> patres vestri, et non sum misertus, sic conversus cogitavi in diebus istis, ut benefaciam Hierusalem et domui Iuda. Nolite timere, haec sunt verba, quae facietis: Lo<V630, f. 39rb>quimini veritatem unusquisque cum proximo suo, veritatem et iudicium pacis[c] iudicate in portis vestris, et unusquisque malum[d] contra amicum[e] suum[f], ne[g] cogitetis in cordibus vestris, et

BII13: de mendace iuramento

iuramentum mendax, ne diligatis. Omnia enim haec sunt, quae odivi[h], dicit dominus. Et factum est verbum domini exercituum ad me di<I83, f. 81rb>cens[i]: Haec[j] dicit dominus exercituum: Ieiunium[k]

---

19 s *am Rande drei Punkte N442* | t celebrari *SG670; S105* **20** u *am Rande* z *V630; interlinear* congruentius *VD38* **24** v sic et nos quaternum sollemne agamus ieiunium per quattuor anni tempora *fehlt I83; SG670; Bcan4; S105* **25** w quattuor anni] anni quattuor *V630; E97* | x replebimur *Bcan4* | y furmento *VD38* **26** z repleamur *korr. aus* replemur *P9629* **27** a alandas *O93* **31** b me provocassent] provocassent me *V630; P9629; E97* **36** c pacis *fehlt SG670; S105* **37** d mala *SG670; S105* | e amicum suum *korr. aus* amicum *Bcan4* **38** f suum *fehlt I83; SG670; S105* | g nec *Bcan4* **41** h odi *korr. aus* odivi *E97* **43** i dicens] dicens Haec *P102* | j Haec dicit dominus exercituum *fehlt E97* | k *interlinear* Quatuor ieiunia aliis mensibus sub lege erant quam nunc sub gratia Lege Hieronimum in Zachariam *SG670*

19–23 Ieiunium…tempora] sec. c. 2. vit. Calist. in libr. pontif. **28–48** Factum…exercituum] Zach. VIII. 18-23.

19–23 Ieiunium…tempora] Ivo, Decr. IV,26; Ivo, Pan. II,175; Polycarpus III,25,13; Gratian D. LXXVI, c. 1. **19–27** Ieiunium…animas] BonizoVIII,69.

[l] quarti et ieiunium quinti et ieiunium septimi et ieiunium decimi[m] erit domui Iudae[n] in gaudium et in[o] laetitiam et in sollemnitates praeclaras. Veritatem <Bcan4, f. 67v> tantum et pacem[p] diligite, dicit dominus exercituum.

In hoc ergo omnes nos unanimes[q] oportet <E97, f. 42rb> esse, ut secundum apostolicam doctrinam idipsum dicamus <SG670, p. 147b> omnes, et[r] non sint[s] in nobis[t] schismata. Simus[u] autem perfecti[v] in eodem sensu et in eadem scientia[w], in cuius operis devotione gratulamur dilectionem tuam esse consortem[x]. Non decet enim membra[y] a capite dissidere[z] [a], sed iuxta sacrae scripturae testimonium[b] omnia[c] [d] membra[e] [f] caput sequantur[g].

Bcan4 : II

P102; BII13: II Quod apostolica ecclesia mater sit omnium ecclesiarum

---

44 l Ieiunium] Ieiunium primi et ieiunium *korr. aus* Ieiunium *Bcan4* **45** m decimi erit *korr. aus* decimi *P9629* | n iuda *P102* | o in *fehlt I83; SG670; S105* **47** p pace *VD38* **49** q unanimes *korr. aus* unianimes *V630* **51** r ut *I83; Bcan4; S105;* et *korr. aus ut SG670* **52** s sint *korr. aus* sit *P9629* | t vobis *Bcan4* | u Scimus *O93;* Simus *korr. aus* Sumus *N442; E97* | v perfecti *fehlt P9629;* perfecti *korr. aus* fecti *VD38* **53** w sententia *VD38* **55** x *am Rande* participem *VD38* | y membra a capite] a capite membra *V630; P9629; E97* **56** z *interlinear* discordare *VD38* | a discidere *korr. aus* dissidere *Bcan4;* discidere *P102* | b testimonium omnia membra caput sequantur. Nulli vero dubium est, quod apostolica ecclesia *korr. aus* testimonium *Bcan4* **57** c omnia membra caput sequantur. Nulli vero dubium est, quod apostolica ecclesia mater sit omnium *fehlt I83* | d omnia membra caput sequantur. Nulli vero dubium est, quod apostolica ecclesia mater sit omnium ecclesiarum *fehlt SG670; S105* | e menbra caput *korr. aus* membra *O93* | f membra capud sequantur. Nulli vero dubium est, quod apostolica ecclesia mater sit omnium ecclesiarum, a cuius nos regulis nullatenus convenit deviare (*am Rande* recedere). Et sicut filius venit facere voluntatem patris, sic et vos voluntatem vestrae impleatis matris quae est ecclesia *korr. aus* membra *VD38* | g sequantur *korr. aus* sequntur *P102*

49–55 In…consortem] I Petr. III. 8. et Leon., M. ep. 116. c. 1. **55–56** Non…dissidere] Leon. M. ep. 14. c. 11. (1, 692). Cf. Pii 1, Sixt. II. pp. 4, Melc. 3, ep. Aegypt. ad Marc, Iul. 9, Fel. IV. ep. 1. **56–57** sed… sequantur] Rom. XII. 5.

55–71 Non…permittit] Sentenzen c. 4 (55: enim fehlt; 55: membra a capite] a capite membra); Anselm v. Lucca (55: enim fehlt; 55: membra a capite] a capite membra); Polycarpus I,19,2 (55: enim fehlt; 55: membra a capite] a capite membra); Gratian D. XII, c. 1 (55: enim fehlt; 55: membra a capite] a capite membra).

[H. 2] <BII13, f. 68rb> Nulli vero dubium est, quod apostolica[h] ecclesia mater[i] sit omnium ecclesiarum, a[j] cuius vos[k] regulis nullatenus convenit deviare[l]. Et sicut filius venit facere voluntatem patris, sic et vos voluntatem vestrae impleatis[m] matris, <S105, f. 59r> quae est[n] ecclesia[o], <VD38, f. 73vb> cuius caput, ut[p] praedictum est, Romana exsistit ecclesia.

I83: Ut[q] nemo criminationem contra doctorem recipiat

Quicquid[r] ergo[s] sine discretione[t] iustitiae contra huius disciplinam[u] actum fuerit, ratum[v] [w] habere[x] ratio <O93, f. 15va> nulla permittit[y].

P9629: Non acusandos episcopos

V630 : De accusatoribus

Bcan4 : III Ut nemo crminationem contra doctorem recipiat

P102; BII13: III Ut nullus criminationes suscipiat contra doctorem nisi in recta fide erraverit nec ullus doctor accusetur per scripta neque respondeat nisi fideli et legitimo accusatori qui et inrepraehensibilem vitam ducit

[H. 3] Criminationes[z] vero contra doctorem[a] nemo suscipiat, quia[b] non oportet filios patres re<I83, f. 81va>praehendere, nec servos dominos lacerare. Filii[c] ergo sunt[d] doctorum omnes, quos instruunt[e], et sicut filii patres carnales, sic et hi[f] patres debent[g] diligere

---

62 h apostolica *korr. aus* apostolicam | i mater sit omnium *fehlt Bcan4* | j ad *korr. aus* a *BII13* **63** k nos *VD38* | l *am Rande* recedere *VD38* **65** m impleatis matris] matris impleatis *E97* **66** n est *fehlt O93; N442; P9629; I83; Bcan4* | o ecclesię *I83; Bcan4* | p et *VD38* **68** q Ut *korr. aus* Quicquid Ut *I83* **69** r *am Rande* Nota *V630* | s ergo *fehlt P9629;* ego *P102* | t discreatione *S105* **70** u dissiplinam *VD38* | v *am Rande* dignum iustum *VD38* | w ratum *korr. aus* reatum *SG670* | x haberi *korr. aus* habere *V630; E97;* haberi *VD38; SG670; P102; BII13;;* hiberi *S105* **71** y *interlinear* concedit *VD38* **79** z *am Rande* N *SG670* a doctore *VD38* **80** b *am Rande* z *V630* **81** c *am Rande unleserliche Rubrik BII13* **82** d sunt doctorum] doctorum sunt *BII13* | e instruunt *korr. aus* instuunt *P102* **83** f hi *korr. aus* hii *V630;* hii *VD38* | g debent *korr. aus* debet *S105*

79–80 Criminationes…suscipiat] Ben. II. 357. aut c. 12. (bis) Angilr. (Xysti Pyth. s. 250). Cf. Steph. 13, Euseb. 17, Sixt. III. pp. ep.

61–71 Nulli…permittit] Coll. Ans. ded. I,18. **79–98** Criminationes…est] Coll. Ans. ded. III,104. **79–117** Criminationes…avertere] Burchard I,135; Ivo. Decr. V,234.

spiri<SG670, p. 148a>tales. Non enim bene vivit[h], qui non[i] recte credit[j], aut[k] patres[l] repraehendunt vel detrahunt suos[m]. Doctores ergo[n], qui et patres vocantur, magis portandi quam repraehendendi sunt, nisi in recta fide <N442, f. 38rb> erraverint.

P9629; S105: Cui sit accusatori respondendum

Nullus[o] ergo[p] doctor[q] per scripta[r] accusetur[s] nec sine[t] fideli et legitimo[u], qui[v] etiam[w] irrepraehensibilem vitam ac[x] conversationem[y] ducat[z], accusatori[a] respondeat, quia indignum est, <BII13, f. 68va> ut doctor stulto[b] et indocto atque repraehensibiliter viventi respondeat iuxta stultitiam suam[c] dicente[d] scriptura: Non respondeas stulto iuxta stultitiam suam. Non bene vivit, qui non[e] recte credit. Nihil mali vult[f], <V630, f. 39va> qui fidelis est.

Bcan4 : IIII

P102; BII13: IIII De fideli homine

[H. 4] Si quis fidelis est, videat, ne falsa loquatur aut[g]

---

84 h vivunt *VD38; SG670; P102; BII13; S105;* vivunt *korr. aus* vivit *Bcan4* **85** i non *korr. aus* no *N442* | j credunt *VD38; SG670; P102; S105;* credunt *korr. aus* credit *Bcan4;* credunt *korr. aus credent BII13* | k aut] aut qui *korr. aus* aut *E97* | l patres *korr. aus* papatres *SG670* **86** m suis *I83;* suos] duos doc *P102* | n ergo *fehlt P102* **90** o *am Rande* N *SG670* | p ergo doctor *korr. aus* ergo *O93* | q doctorem *korr. aus* doctor *V630* | r scriptura *P9629* | s accuset *O93; V630; P9629* | t nisi *V630; N442; SG670; P102; BII13; S105;* sine] in se *VD38* **91** u legitimo *korr. aus* legitima *V630;* legitimo *korr. aus* legitime *P102* | v quia *I83* | w etiam *fehlt I83* **92** x a *P9629* | y conversationem *korr. aus* conversionem *P102* | z educat *I83* | a accusari *VD38;* accusatore *E97* **94** b stulto et *fehlt SG670; S105* **95** c suam dicente scriptura Non respondeas stulto iuxta stultitiam suam *korr. aus* suam *P9629* | d dicente scriptura: Non respondeas stulto iuxta stultitiam suam *fehlt I83; VD38; SG670; Bcan4; P102; BII13; S105* **97** e non *korr. aus* no *N442* | f vut *VD38;* vivit *SG670; S105* **101** g nec *E97*

84–85 Non…credit] Xysti Pyth. s. 189. **86–88** Doctores…erraverint] Isid. sent. III. 39. no. 6. s. aut conc. Aquisgr. a. 816. lib. I. c. 31. Cf. Clem. 42, Anacl. 39, Fab. 23. **90–92** nec…accusatori] sec. Ben. I. 74. III. 111. aut cap. Aquisgr. a. 789. c. 35. **96** **96** Non…suam] Prov. XXVI. 4. **97** Non…credit] Xysti Pyth. s. 189. **97–98** Nihil…est] Xysti Pyth. s. 203. Cf. Ale x. 18, Pont. 6, Corn. 6, Melc. 5. **101–102** Si…ponat] Cf. Pont. 7, Melc. 5.

86–88 Doctores…erraverint] Ivo, Pan. IV,38. **90** **90** Nullus…accusetur] Ivo, Pan. IV,55 (s. auch 3. Iulius-Brief, pseudo-nikänische Kanones) (90: doctor] doctorum) **101–109** Si…auditorum] Coll. Ans. ded. VII,4.

cuiquam insidias ponat. Fidelis[h] homo <VD38, f. 74ra> semper[i] fideliter agit, et infidelis callide insidiatur atque fideles[j] et pie ac[k] iuste viventes perdere nititur[l], quia similis similem sibi[m] quaerit. Infidelis vero[n] homo[o] mortu<I83, f. 81vb>us est <E97, f. 42va> in corpore vivente[p]. Econtra[q] sermones <SG670, p. 148b> fidelis hominis vitam[r] custodiunt auditorum[s].

Bcan4 : V

P102; BII13: V Quod sicut doctorem catholicum non oporteat ullo errori[t] implicari ita nulla machinatione aut cupiditate violari

[H. 5] Doctorem enim catholicum et praecipue[u] [v] domini sacerdotem, sicut nullo errore implicari[w] ita nulla[x] oportet machinatione[y] [z] aut cupiditate violari[a] dicente quippe scriptura sancta: Post concupiscentias tuas non eas, et a voluntate tua avertere[b]. Multis mundi huius illecebris[c], multis vanitatibus resistendum est, ut verae continentiae obtineatur integritas.

P102: De superbia

Cuius[d] prima est labes[e] superbia, initium transgressionis[f] et origo peccati, quoniam[g] mens[h] sponte[i] avida[j] nec abstinere novit[k] <S105, f. 59v> nec

---

102 h *am Rande* N *SG670* **103** i semper] semper semper *P9629* **104** j fideles *korr. aus* fidele *VD38;* fideles *korr. aus* fidelis *SG670* | k ac iuste *fehlt E97* **105** l *am Rande* laborat *VD38* | m sui *P102* **106** n vero *fehlt V630; P9629* | o homo *fehlt N442* **107** p viventi *I83; Bcan4* | q Econtra] Et contra *V630; P9629;* Et econtra *I83; Bcan4;* Econtra *korr. aus* Et contra *E97* **108** r vira *VD38* **109** s auditorum] ad adiutorium *korr. aus adiutorium V630; auditorum korr. aus adiutorum P9629;* adiutorium *I83;* aut litorum *VD38;* auditorum *korr. aus* auditori *S105* **112** t errore *P102* **113** u praecipientem *VD38; P102; BII13* | v praecipue domini *korr. aus* praecipue *O93* **114** w *interlinear* involvi *VD38* **115** x nullo *V630* | y *am Rande* Maligna dispositione sive tractu *VD38* | z machinatione *korr. aus* machinationem *VD38* | a *interlinear* corrumpi *VD38* **117** b avertere *korr. aus* averetere *S105* **118** c *interlinear* delectationibus *VD38* **121** d Cuhius *I83* | e labe *I83* **122** f transgressimus *VD38* | g *am Rande* N *SG670* | h mens sponte *korr. aus* mens *P102* **123** i sponte] sponte sua *SG670* | j *interlinear* cupida *VD38* | k novit] novit illicitis *E97*

106–107 Infidelis…vivente] Xysti Pyth. s. 6. **113–124** Doctorem…consensus] Leon. M. ep. 106. c. 1. (1159). Cf. Vict. 6.

113–128 Doctorem…ecclesia] Coll. Ans. ded. X,142.

pietati adhibere[l] consensus[m]. Nullus bonorum inimicum[n] habet nisi malum, qui ideo esse permittitur[o], <BII13, f. 68ra> ut aut corrigatur aut per ipsum bonus exerceatur. Quicquid ergo repraehensibile[p] [q] est, catholica defendit ecclesia.

P9629: Regiam vim contra episcopum non valere

Bcan4 : VI

P102; BII13: VI Ut nulli imperatori vel cuiquam custodienti pietatem liceat aliquid praesumere contra divina mandata Item de iniusto iudicio

[H. 6] Nulli[r] imperatori vel cuiquam pietatem[s] <SG670, p. 149a> custodienti licet[t] aliquid[u] contra mandata divina praesumere. Iniustum ergo iudicium et definitio[v] iniusta <P9629, f. 14r> regio[w] me<VD38, f. 74rb>[tu aut iussu aut[x] cuiuscumque[y] episcopi aut potentis a iudicibus ordinata vel actum[z] non valeat.] <I83, f. 82ra> Homini religioso parum [esse debet inimicitias aliorum non exercere[a] vel augere male loquendo, nisi[b] etiam] eas exstinguere bene loquendo studue[rit. Melior est in malis[c] factis humilis confessio

---

124 l *am Rande* adiungere *VD38* | m consensum *korr. aus* consensus *SG670* **125** n inimicum *korr. aus* inicum *VD38* **126** o permittitur ut *korr. aus* permittitur *SG670* **128** p *interlinear* vel in *SG670* | q inreprehensibile *V630; P9629; VD38; E97; P102; BII13;* repraehensibilis *Bcan4* **134** r *am Rande* z Nota *V630; am Rande drei Punkte N442* | s pietate *P9629* **135** t liceat *BII13* | u aliquod *VD38* **137** v definito *Bcan4; BII13;* definitio *korr. aus* definito *P102* | w regis *SG670; S105* **138** x Ad *I83; Bcan4;* aut *fehlt VD38* | y ciuscunque *VD38* **139** z acta *N442; VD38; SG670; E97; P102; BII13; S105* **141** a exercere] exercere si *SG670; S105;* excere *Bcan4* **142** b nisi etiam eas exstinguere bene loquendo *fehlt I83; SG670; Bcan4; S105* **143** c malis *korr. aus* molis *S105*

124–127 Nullus…exerceatur] Prosp. Aquit. s. 203. **127–128** Quicquid…ecclesia] c. 9. i. f. conc. Nicen. Cf. Marcellini 3, Dam. 14, Symm. syn. VI. **134–136** Nulli…praesumere] Cass. hist. trip. X. 6. aut Ben. I. 402. aut c. 16. (bis) Angilr. Cf. Marcellini 4, Symm. syn. VI. **136–139** Iniustum…valeat] l. Visig. II. 1. 28. tit. aut Ben. I. 405. aut c. 18 (bis) Angilr. Cf. Marcellini 4, Symm. syn. VI. **140–143** Homini…studuerit] Prosp. Aquit. s. 179. Cf. Clem. 50. **143–144** Melior…gloriatio] Prosp. Aquit. s. 118.

127–128 Quicquid…ecclesia] Polycarpus I,27,1 (128: repraehensibile] inreprehensibile). **127–144** Quicquid…gloriatio] Ivo, Decr. V,235. **136–139** Iniustum…valeat] Sentenzen c. 105; Anselm v. Lucca III,86. **136–144** Iniustum…gloriatio] Gratian C. XI, q. 3, c. 89 56 (136: ergo fehlt).

quam in bonis[d]] superba gloriatio. Omnes[e] vero, qui[f] amant vitam beat[am, malunt[g] [h] eam tranquillitatis suae et iustitiae[i]] statu currere quam nostrorum peccatorum[j] poenis ultricibus interpolari[k].
[Memor enim sum me sub illius] nomine <Bcan4, f. 68r> ecclesiae praesidere, cui[l] a domino Iesu Christo est glorificata confessio, et cuius fides omnes <N442, f. 38va> semper destruit errores. Et intellego aliter[m] mihi non licere quam[n] omnes conatus[o] meos[p] ei causae, in qua universalis ecclesiae[q] salus <SG670, p. 149b> infestatur, impendam. Spero autem[r] <BII13, f. 69ra> affuturam misericordiam dei[s], quod cooperante eius clementia[t] omnis pestifer morbus[u] ipso[v] pellente <E97, f. 42vb> auferatur, et quicquid ipso inspirante atque auxiliante poterit[w] salubriter fieri[x], cum tuae fidei et devotionis[y] laude peragatur[z], quoniam res omnes aliter tutae esse non possunt, nisi[a] quae ad divini[b] muneris[c] famulatum pertinent[d], <VD38, f. 74va> sacer<V630, f. 39vb>dotalis defendat auctoritas. Data XI Kal. Decemb. Antonio[e] et Alexandro[f] <I83, f. 82rb> cc.[g] conss.

---

144 d bonis] bonis factis *VD38* | e *am Rande* N *SG670* | f qui *korr. aus* qui non *Bcan4* **145** g *am Rande* magis optant *VD38* | h malunt *korr. aus* malum *Bcan4* **146** i iustitia *P102* **147** j peccarum *SG670* | k *am Rande* corrumpi cruciari *VD38* **149** l cuius *VD38; SG670; E97; S105* **151** m alit *VD38* **152** n quam] quam ut *SG670; S105* | o *am Rande* labores vires *VD38* | p meas *VD38* **153** q ecclesia *I83; Bcan4* **154** r autem] autem mihi *VD38; P102; BII13;* autem mihi *korr. aus* autem *Bcan4* **155** s dei quod *fehlt I83; VD38 ; SG670; Bcan4; P102; BII13; S105* **156** t clementia] clementia quod *I83; VD38; S105;* clementia qua *korr. aus* clementia quod *SG670;* clemetia quoniam *Bcan4* | u morbi *VD38* | v ipse *S105* **158** w potero *E97* | x fieri *fehlt V630; E97;* fieri *korr. aus* fidei *P9629* **159** y devotionis *korr. aus* votionis *S105* | z peragat *V630* **160** a nisi *fehlt VD38; P102; BII13;* nisi] nisi ea *SG670* **161** b divini *korr. aus* divini mune *P9629* | c numeri *I83;* numeris *VD38; Bcan4;* muneris *korr. aus* munemuneris *P9629* | d pertinent] pertinent nisi eas *VD38; BII13;* pertinent nisi eos *korr. aus* pertinent *Bcan4;* pertinent nisi eos *P102* **163** e antoni *I83* | f Alexandro] alexandro vv. *P102; BII13* **164** g cc. conss,] com consunt *VD38*

144–147 Omnes…interpolari] sec. Ambros. ep. 34. ad Horontian. no. 10. (2, 924). **148–154** Memor…impendam] Leon. M. ep. 61. c. 2. (1, 984). Cf. Sixt. II. pp. 1, Pelag. II. pp. ep. i. f. **154–162** Spero…auctoritas] Leon. M. ep. ep. 60. (1, 983). **163–164** Data…conss] Nota cons. des. ex vit. Calist. c. 1. in libr. pontif.

424

165 O93, f. 15va; V630, f. 39vb; N442, f. 38va; I83, f. 82rb; VD38, f. 74va; SG670, p. 149b; P9629, f. 14r; Bcan4, f. 68r; E97, f. 42vb; P102; BII13, f. 69ra; S105, f. 59v